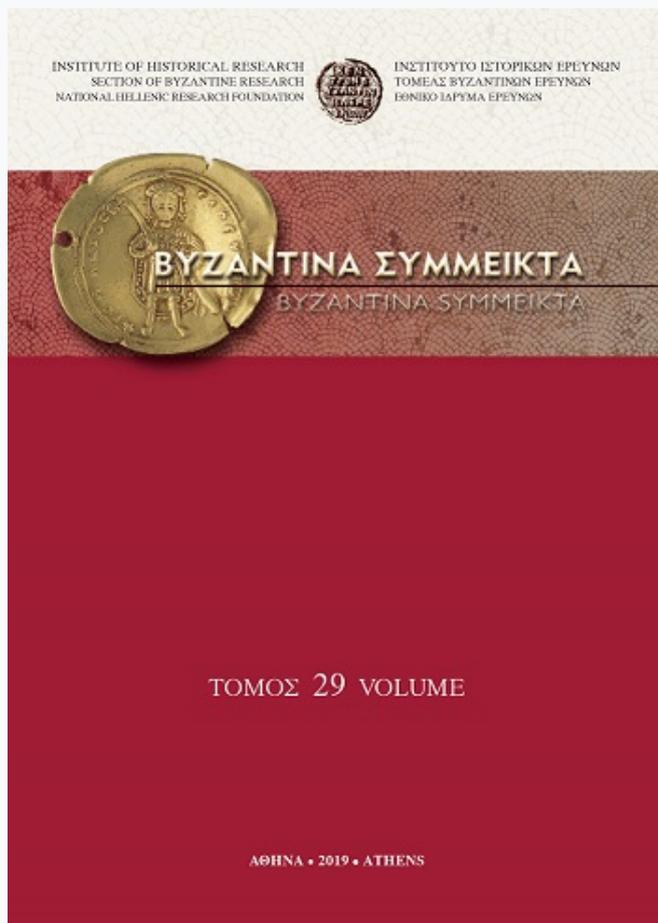


## Byzantina Symmeikta

Vol 29 (2019)

BYZANTINA SYMMEIKTA 29



### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ - CONTENTS

CONTENTS

Copyright © 2024, CONTENTS



This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

#### To cite this article:

CONTENTS. (2019). ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ - CONTENTS. *Byzantina Symmeikta*, 29. Retrieved from <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/bz/article/view/36732>





BYZANTINA ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

BYZANTINA SYMMEIKTA

NATIONAL HELLENIC RESEARCH FOUNDATION  
INSTITUTE OF HISTORICAL RESEARCH  
SECTION OF BYZANTINE RESEARCH

# BYZANTINA SYMMEIKTA

VOLUME 29



ATHENS 2019

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ  
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ  
ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

# ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

ΤΟΜΟΣ 29



ΑΘΗΝΑ 2019

## **Editorial Staff**

### **Editors**

Charalambos Gasparis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Maria Gerolymatou, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Stylianos Lampakis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

### **Associate Editors**

Christine Angelidi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Sophia Kalopissi-Verti, University of Athens  
George Kardaras, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Marina Koumanoudi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Maria Leontsini, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Gerasimos Merianos, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens  
Anastasia Yangaki, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

### **Book Review Editor**

Stylianos Lampakis, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

### **Principal Contact**

Niki Tsironi, Institute of Historical Research, Section of Byzantine Research, Athens

## **International Editorial Advisory Board**

Jean-Claude Cheynet, University of Paris, Sorbonne-Paris IV  
Evangelos Chrysos, University of Athens  
Judith Herrin, King's College, London  
Johannes Koder, University of Vienna  
Ljubomir Maksimović, Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade  
Paolo Odorico, École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris  
Günter Prinzing, University of Mainz  
Dieter Roderich Reinsch, Free University, Berlin  
Alice-Mary Talbot, Dumbarton Oaks, Washington, D.C.

## **Εκδοτική Επιτροπή**

### **Εκδοτική Επιτροπή**

Χαράλαμπος Γάσπαρης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Μαρία Γερολυμάτου, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Στυλιανός Λαμπάκης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

### **Υπεύθυνοι Έγλης**

Χριστίνα Αγγελίδη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Αναστασία Γιαγκάκη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη, Πανεπιστήμιο Αθηνών  
Γεώργιος Καρδαράς, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Μαρίνα Κουμανούδη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Μαρία Λεοντίνη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα  
Γεράσιμος Μέριανος, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

### **Υπεύθυνος Βιβλιοκρισιών**

Στυλιανός Λαμπάκης, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

### **Υπεύθυνος Επικοινωνίας**

Νίκη Τσιρώνη, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Τομέας Βυζαντινών Ερευνών, Αθήνα

## **Διεθνές Επιστημονικό Συμβούλιο**

Jean-Claude Cheynet, Πανεπιστήμιο Sorbonne-Paris IV  
Ευάγγελος Χρυσός, Πανεπιστήμιο Αθηνών  
Judith Herrin, King's College, Λονδίνο  
Johannes Koder, Πανεπιστήμιο Βιέννης  
Ljubomir Maksimović, Σερβική Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών, Βελιγράδι  
Paolo Odorico, École des Hautes Études en Sciences Sociales, Παρίσι  
Günter Prinzing, Πανεπιστήμιο του Mainz  
Dieter Roderich Reinsch, Ελεύθερο Πανεπιστήμιο, Βερολίνο  
Alice-Mary Talbot, Dumbarton Oaks, Ουάσιγκτον, D.C.

Τα *Βυζαντινά Σύμμεικτα* είναι η περιοδική έκδοση του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών / Τομέας Βυζαντινών Ερευνών / ΕΙΕ και αποτελούν τη συνέχεια του περιοδικού *Σύμμεικτα*.

Η υποβολή εργασιών προς δημοσίευση γίνεται ηλεκτρονικά στον δικτυακό τόπο του περιοδικού: <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/bz> Οδηγίες προς συγγραφείς και άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στον ίδιο δικτυακό τόπο.

Διευθυντής έκδοσης: ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ  
Εκδοτική Επιτροπή: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΑΣΠΑΡΗΣ  
ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ  
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ

Ηλεκτρονική επεξεργασία-σελιδοποίηση: ΔΗΜΗΤΡΑ ΡΕΓΚΛΗ

Διάθεση: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών  
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα  
Τηλεομ.: 210 7273629  
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: [bookstore@eie.gr](mailto:bookstore@eie.gr)

© Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών  
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών  
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

*Byzantina Symmeikta* is the periodical journal of the Institute of Historical Research / Section of Byzantine Research / NHRF and is the continuation of the journal *Symmeikta*.

Articles can be submitted electronically via the journal's website: <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/bz> where guidelines and further information for authors are available.

Executive Editor: STYLIANOS LAMPAKIS  
Editors: CHARALAMBOS GASPARI  
ΜΑΡΙΑ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ  
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ

Word processing-layout: DIMITRA REGLI

Distribution: The National Hellenic Research Foundation  
48, Vassileos Konstantinou, 116 35 Athens  
Fax: (+ 30) 210 7273629  
e-mail: [bookstore@eie.gr](mailto:bookstore@eie.gr)

© The National Hellenic Research Foundation  
Institute of Historical Research  
Vassileos Konstantinou 48, 116 35 Athens - GR

ISSN: 1792-0450

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ – CONTENTS

### ΑΡΘΡΑ/ARTICLES

- T. SÉNINA, (Nonne Kassia), Les motifs hellénistiques dans le poème de Léon le Philosophe «Job». 11-24
- Σ. ΣΟΛΩΜΟΥ, Η συμβολή της μελέτης των διαθηκών της παλαιολόγιας περιόδου στην έρευνα των κοσμικών αξιωμάτων, τίτλων και τιμητικών χαρακτηρισμών. 25-72
- S COSENTINO, From Gortyn to Heraklion? A Note on Cretan Urbanism During the 8th Century. 73-89
- Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Ιδεολογικές αντιπαραθέσεις στα Βαλκάνια. Η προπαγανδιστική χρήση της λατρείας του αγίου Δημητρίου (τέλη 12ου-13ος αι.). 99-127
- G. KARDARAS – P. CHARALAMPAKIS, A funerary inscription of Chilbudius, *magister militum per Thraciam*? 129-140
- E. ΜΠΑΡΜΠΑΡΙΤΣΑ, Τεκμήρια της καθημερινής ζωής στο βενετικό Αιγαίο. Τα μεταλλικά ευρήματα των ανασκαφών στο Επάνω Κάστρο της Ανδρού (13ος – 17ος αι.). 141-194
- E. ΠΑΝΟΥ, Colour in Byzantine Historiography (13th–15th centuries). 195-230
- Θ. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ, Ο βυζαντινός στρατός των Αγγέλων, μέσα από τις περιγραφές των λατίνων αντιπάλων του. 231-247
- Δ. ΑΓΟΡΙΤΣΑΣ, Γράμμα του οικουμενικού πατριάρχη Ιωακείμ Α΄ (1498, Αύγ.) για τα πατριαρχικά σταυροπήγια στη Θεσσαλία. ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Και πάλι για την ανασύσταση της Επισκοπής Γαρδικίου. 249-271
- A.M. RAMADAN, Arab apostates in Byzantium: Evidence from Arabic sources. 273-314
- A.D. VAKALOUDI, Influences and interpretations of Byzantine history and culture in the literary work of Nikos Gabriel Pentzikis. 315-350

### ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ/BOOK REVIEWS

- B. DIMITROV: *Greek Alchemy from Late Antiquity to Early Modernity*, ed. by E. NICOLAIDIS, Turnhout, 2018. 353-356
- D. AGORITSAS: CH. GASTGEBER – E. MITSIOU – J. PREISER-KAPELLER – V. ZERVAN (eds.), *The Patriarchate of Constantinople in Context and Comparison*, Wien 2017. 357-363
- K. ΧΡΥΣΟΓΕΑΟΣ: A. CAMERON, *Arguing it out. Discussion in twelfth-century Byzantium*, Budapest – New York 2016. 364-373
- M. GRUNBART: M. JEFFREYS – M.D. LAUXTERMANN (eds.), *The Letters of Psellos. Cultural Networks and Historical Realities*, Oxford 2017. 374-377
- E. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Π. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΑΤΖΑΚΑ, *Σύνταγμα των Παλαιохριστιανικών Ψηφιδωτών Δαπέδων της Ελλάδος. ΙΙΙ Μακεδονία-Θράκη 2. Τα ψηφιδωτά δάπεδα της Μακεδονίας και της Θράκης (εκτός Θεσσαλονίκης)*, Θεσσαλονίκη 2017. 378-381
- T. ΑΛΜΙΑΝΗ: A. TADDEI, *Hagia Sophia before Hagia Sophia. A study of the Great Church of Constantinople from its origins to the Nika Revolt of 532* [Saggi di storia dell' arte, 52]. Rome, 2017. 382-389

A. ΓΙΑΓΚΑΚΗ: A. CH. ANTONARAS, <i>Arts, Crafts and Trades in Ancient and Byzantine Thessaloniki: Archaeological, Literary and Epigraphic Evidence</i> , Mainz: 2016.	390-396
Θ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ: Κ. ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΣ, <i>Κωνσταντίνου Μανασσή Οδοιπορικών. Κριτική έκδοση-μετάφραση-σχόλια</i> , Αθήνα 2017.	397-401
E. ΚΙΑΠΙΛΟΥ: D. MARJANOVIC, <i>Creating Memories in Late 8th-century Byzantium. The Short History of Nikephoros of Constantinople</i> , Amsterdam University Press 2018.	402-408
Π.Γ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: E. JUHASZ (Hsgb.), <i>Byzanz und das Abendland V</i> , Budapest 2018.	409-415
K. KARATOLIOS: G. THEOTOKIS, <i>Byzantine Military Tactics in Syria and Mesopotamia in the 10th Century. A Comparative Study</i> , Edinburgh 2018.	416-420
E. ΤΣΗΚΟΙΔΕ: <i>The Georgian Manuscript Book abroad</i> , N. CHKHIKVADZE (ed.), M. KARANADZE, V. KEKELIA, Z. SAMARGANISHVILI (project coordinator) and L. SHATIRISHVILI, English Translation by L. MIRIANASHVILI, Tbilisi 2018.	421-425
A.Γ.Κ. ΣΑΒΒΙΑΔΗΣ: <i>Michael Panaretos, Chronicle</i> (in russian), ed. M. KRIUKOV, introd.-comment. S.P. KARPOV, R. SUKUROV, St Petersburg 2019.	426-434
M. KINLOCH: GEORGE E. DEMACOPOULOS, <i>Colonizing Christianity: Greek and Latin Religious Identity in the Era of the Fourth Crusade</i> , New York, 2019.	435-440
Γ. ΦΟΥΚΑΝΕΛΗ: R.G. OUSTERHOUT, <i>Visualizing Community, Art, Material Culture and Settlement in Byzantine Cappadocia</i> , Washington, D.C. 2017.	441-444
Γ. ΣΤΟΠΑΣ: S. BENDALL, <i>Εισαγωγή στη νομισματική της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας</i> . Μετάφραση – επιμέλεια Ελένη Μ. ΔΙΑΝΤΑ, Θεσ/νίκη 2018.	445-452
E. TOUNTA: <i>Imperial Spheres and the Adriatic. Byzantium, the Carolingians and the Treaty of Aachen (812)</i> , ed. M. ANČIĆ, J. SHEPARD and T. VEDRIŠ, London and New York: 2018.	453-459
M. ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΥ: <i>Θεοδοσίου διακόνου Αλωσις της Κρήτης (960-961). Théodose le diacre, La prise de la Crète</i> , Paris 2017.	460-462
M. ΛΥΚΑΚΗ: M.-H. BLANCHET et F. GABRIEL (ed.), <i>L'Union? l'épreuve du formulaire. Professions de foi entre eglises d'Orient et d'Occident (XIIIe-XVIIIe siècle)</i> , Louvain / Paris 2016.	463-468
K.N. MAYPOMMATH: AL BUCOSI – AL RODRIGUEZ-SUAREZ (eds.), <i>John II Komnenos, Emperor of Byzantium: In the Shadow of Father and Son</i> , London – New York 2016.	469-474
Σ. ΛΑΜΠΙΑΚΗΣ: <i>Eustathios of Thessalonike Commentary on Homer's Odyssey, edited by E. CULLHED. Volume I. On Rhapsodies A-B</i> , Uppsala 2016.	475-476
M. ΛΟΥΚΑΚΗ: A. Cameron – N. Gaul (eds.), <i>Dialogues and Debates from Late Antiquity to Late Byzantium</i> , Oxford – New York 2017.	477-481
Γ. ΜΕΡΙΑΝΟΣ: <i>Eustathios von Thessalonike, Kaiserreden, eingeleitet von G. KARLA, aus dem byzantinischen Griechisch? bersetzt und mit Anmerkungen versehen von K. METZLER</i> , Stuttgart 2016.	482-485
Z. ΜΕΛΙΣΣΑΚΗΣ: <i>Κατάλογοι Ελληνικών Χειρογράφων. Ορισμένες εκδόσεις της τελευταίας δεκαετίας. Βιβλιοκρισίες</i> .	486-506
M. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ: L. BALLETO, <i>Aspetti e Momenti della Storia di Cipro (secc. XIII-XV)</i> , Λευκωσία 2018.	507-517
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ / APPENDIX	
X. ΓΑΣΠΑΡΗΣ, <i>Byzantine families in Venetian context: The Gavalas and Ialinas family in Venetian Crete (XIIIth-XIVth centuries)</i> .	1-132
ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ / ABBREVIATIONS	